

Doppingvizsgálati számok jelentése (2017)

A Nemzetközi Doppingellenes Ügynökség (WADA) 2018. július 23-án közzétette a jelentését a 2017-ben elvégzett doppingvizsgálati darabszámokról. A 336 oldalas dokumentum számos táblázatban – elrendelő szervezet, sportágak, vizsgálati típusok, vizsgálati fajták szerint – részletezi az előző évben elvégzett doppingvizsgálatokat. A jelentés 398 különböző ellenőrzési hatóság adatait összesíti, ami kis mértékű visszalépés a 2016-os évhez képest (413).

Összefoglaló adatok

A jelentés fő megállapításai a következők.

- Az összes ellenőrzött minták száma 7,1 %-kal nőtt: 2017 – 322.050 db, 2016 – 300.565 db.
- A pozitív vizsgálati eredmények¹ tekintetében csökkenés figyelhető meg: 2017-ben 1,43 % volt az arány (4.596 pozitív minta), míg 2016-ban 1,60 % (4.822 pozitív minta). A csökkenés fő oka, hogy jelentős esés következett be a pozitív meldonium tesztek tekintetében².
- A WADA-akkredidált laborok 80 %-a több mintát értékelt 2017-ben, mint egy évvel korábban.
- A közvetlenül – nem biológiai útlevél céljából – értékelt vérminták aránya 8,62 %-ra emelkedett (27.759 minta) a 2016. évi 7,75 % után (23.298 minta).
- A biológiai útlevél céljából vett vérminták (vérparaméterek elemzése) száma is emelkedett: 29.130-ra nőtt 2017-ben (2016: 28.173).

A 2013-2017. években az alábbiak szerint alakultak a minták, illetve a pozitív vizsgálati eredmények számai.

		2013	2014	2015	2016	2017	2017/2016
Olimpiai sportágak	Mintavétel	176.502	186.739	196.581	193.345	205.405	+ 6,2 %
	Pozitív minta	1.710	1.440	1.634	1.927	1.575	- 18,3 %
	Pozitív arány	0,97 %	0,77 %	0,83 %	1,00 %	0,77 %	- 23,0 %
Nem olimpiai sportágak	Mintavétel	93.376	96.565	106.788	107.220	116.645	+ 8,8 %
	Pozitív minta	1.819	1.713	2.175	2.895	3.021	+ 4,4 %
	Pozitív arány	1,95 %	1,77 %	2,04 %	2,70 %	2,59 %	- 4,1 %
Összesen	Mintavétel	269.878	283.304	303.369	300.565	322.050	+ 7,1 %

¹ A pozitív vizsgálati eredmény (AAF = Adverse Analytical Finding) nem összekeverendő a doppingvétséggel (ADRV = Anti-Doping Rule Violation). Pozitív vizsgálati eredményből csak a WADA Kódexnek megfelelő doppingeljárás után lehet doppingvétség, ha a sportoló nem rendelkezik gyógyászati célú mentességgel (TUE engedély), és/vagy a mintavétel során nem történt nyilvánvaló eltérés a WADA standardjaitól.

² Pozitív meldonium esetek: 2016 – 515, 2017 – 79. A meldonium eseteken kívüli pozitív minták száma: 2016 – 1.412, 2017 – 1.496. Ez 5,9 %-os növekedést jelent.

	Pozitív minta	3.529	3.153	3.809	4.822	4.596	- 4,7 %
	Pozitív arány	1,31 %	1,11 %	1,26 %	1,60 %	1,43 %	- 10,6 %

Biológiai útlel – növekvő alkalmazás

A biológiai útlel céljából (vérparaméterek meghatározása érdekében) gyűjtött **vérminták** tekintetében is előrelépés történt 2017-ben:

- 26 nemzetközi szövetség jelentett adatot a biológiai útlel hematológiai moduljába (2016: 26);
- 54 nemzeti doppingellenes szervezet szolgáltatott adatot (2016: 46);
- a biológiai útlel felállítása céljából vett vérminták száma 29.130 db-ra nőtt a 2016. évi 28.173 db-ról (+ 12,6 %).

A biológiai útlel **szteroid moduljának** központi módszereként alkalmazott izotóparány-mérés (GC/C/IRMS)³ számai az alábbiak szerint alakultak.

	2016	2017	Változás
Vizsgált minták száma	4.676	5.279	+ 12,9 %
Pozitív vizsgálati eredmény (AAF)	169	159	- 5,9 %
Pozitív arány	3,61 %	3,01 %	- 16,6 %

Sportágspecifikus mérési ajánlások – jelentős növekedés az alkalmazásban

A WADA 2015 óta három tiltott anyag⁴ vonatkozásában sportáganként, illetve szakáganként minimális vizsgálati arányt javasol a nemzeti doppingellenes szervezetek számára a doppingvizsgálatok tervezése és elvégzése során. Az alábbi táblázatok jól mutatják, hogy mind a gyűjtött minták száma, mind a bekapcsolódó sportágak, illetve ellenőrzési hatóságok, mind pedig a pozitív minták száma évről évre emelkedik.

Eritropoézist elősegítő ágensek (EPO)	2014	2015	2016	2017
Vizsgált minták száma	30.563	36.128	46.710	48.853
Sportágak száma	55	95	108	116
Ellenőrzési hatóságok száma	129	179	212	220
Pozitív vizsgálati eredmény (AAF)	66	46	67	85

Növekedési hormon (GH)	2014	2015	2016	2017
Vizsgált minták száma	6.075	13.264	17.538	20.482
Sportágak száma	44	81	68	90

³ A módszer lényege, hogy ún. gázkromatográfiai eljárással meghatározzák, hogy adott sportoló mintájában kimutatott férfi hormonok forrása a saját szervezet termelése (endogén), vagy külső bevitel (exogén). Ez utóbbi minősül tiltott teljesítménycsökkentőnek.

⁴ A három tiltott anyag a következő: 1. eritropoézist elősegítő ágensek (EPO), 2. növekedési hormon (GH), 3. növekedési hormon felszabadítását elősegítő hormon (GHRH/GHRP).

Ellenőrzési hatóságok száma	64	105	111	124
Pozitív vizsgálati eredmény (AAF)	2	4	6	0

GHRH/GHRP	2014	2015	2016	2017
Vizsgált minták száma	1.804	21.727	49.358	57.869
Sportágak száma	41	88	111	119
Ellenőrzési hatóságok száma	18	154	207	218
Pozitív vizsgálati eredmény (AAF)	6	14	15	19

A 2017. évben gyűjtött minták összesítését az alábbi táblázat tartalmazza.

	Mintasám	Atipikus eredmény⁵	Pozitív eredmény
ADAMS-ben rögzített vizeletminta	224.167	163	2.720
ADAMS-ben rögzített vérminta	21.065	12	29
Biológiai útleveél céljából vett vérminta	29.130	–	–
ADAMS-en kívüli vizeletminta	70.124	26	1.847
ADAMS-en kívüli vérminta	6.694	–	–
Összesen	351.180⁶	201	4.596

A 2017. évi doppingvétségek (ADRV Report) jelentését 2019-ben publikálja a WADA.

⁵ Atipikus vizsgálati eredmény (Atypical Finding = ATF): a WADA által meghatározott olyan mérési értékek, amelyek – bár nem minősülnek pozitív eredménynek, de – a természetes értékeket jelentős mértékben meghaladják, és ezek elérése esetén további (célzott) vizsgálatok válnak szükségessé. Ilyen értékek kerültek meghatározásra például a növekedési hormonra, illetve a tesztoszteron/epitesztoszteron arányra vonatkozóan.

⁶ Az összes gyűjtött minta (351.180), illetve az összes mintavételi szám (322.050) különbségét a biológiai útleveél céljából vett vérminták száma (29.130) adja.